

[Per Hækkerup.]

trykket af, at det har nærmet sig flertalsdiktaturets karakter ved den måde, hvorpå man har behandlet oppositionen.

Jeg skal i og for sig ikke beklage mig over det på socialdemokratiets vegne, det er mere synd for det saglige lovgivningsarbejde; og det efterlader altså indtrykket af en regering og et flertal, der i hvert fald indtil for en måneds tid siden var behersket af en magtglæde og en selvtilfredshed, som kun takket være de seneste begivenheder synes at være aftaget ganske betragteligt og afløst af en indre usikkerhed — eller en indre strid, som igen viser sig i en ydre usikkerhed, som jeg skal vende tilbage til, en ydre usikkerhed på en række områder, hvor det både for den hjemlige politiks vedkommende og for vor udenrigspolitik er uheldigt, at forholdene arter sig på den måde.

Vi har i folketingsårets løb haft en række udenrigspolitiske debatter, og det er naturligt på baggrund af landets afhængighed af omverdenen og på baggrund af den internationale situation. Den er stadig præget af uro og af krig mange steder i verden, og det kan nok give anledning til bekymring. Det internationale billede rummer dog også forsigtigt optimistiske træk. Først og fremmest gælder det, at afspændingspolitikken trods anvendelsen af ofte stærke ord alligevel er fortsat, og forholdet mellem de to supermagter, Sovjetunionen og USA, er i hvert fald ikke blevet forværret. Vi kunne nok have ønsket os, at det havde udviklet sig i en mere hjertelig retning, end tilfældet har været, og især at ratifikationen af traktaten om ikke-spredning af atomvåben var gået noget raskere for sig, end tilfældet har været. Men alligevel er der dog i denne udvikling en vis opmuntring med hensyn til en fredeligere fremtid.

Jeg skal ikke gøre forsøg på at gentage de allerede velkendte synspunkter, som vi fra socialdemokratiets side har anlagt over for en række af de brændende internationale problemer som krigen i Vietnam; krigen mellem Nigeria og Biafra, diktaturet i Grækenland og mange andre af de internationale spørgsmål, som selvfølgelig har optaget sindene her som andre steder. Derimod vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om den specielle europæiske situation, sådan som den har udviklet sig i den sidste tid, og der-

næst gøre en bemærkning om regeringens udenrigspolitik i al almindelighed.

Med hensyn til den europæiske situation er den vigtigste kendsgerning vel nok den, at Frankrigs præsident, general de Gaulle, trak sig tilbage som præsident. Vi afventer med spænding, hvad resultatet af valget på søndag bliver, om det bliver Pompidou eller det bliver Poher, der bliver Frankrigs nye præsident. Men uanset hvem af dem der løber af med sejren — og alt tyder på, at det sandsynligvis bliver Pompidou — så har tilkendegivelserne fra de to præsidentkandidater dog ladet forstå, at vi under alle omstændigheder kan regne med visse nye signaler i fransk politik, ikke blot i fransk indenrigspolitik, men også i Frankrigs europæiske og muligvis atlantiske politik.

For den europæiske politiks vedkommende knytter spørgsmålet for Danmark sig jo ganske særligt til problemet om vort eventuelle medlemskab af fællesmarkedet. Herom har der været fremsat både pessimistiske og optimistiske udtalelser, og vor statsminister, som måske ikke udtaler sig så ofte til den hjemlige offentlighed, har i hvert fald udtalt sig til den franske presse på en måde, som vel ikke kan siges at være så forfærdelig diplomatisk. Men jeg har forstået statsministeren derhen, at også han finder, at der i den eventuelle udgang af præsidentvalget skulle ligge visse muligheder for en ændret fransk holdning til spørgsmålet om Storbritanniens og de andre ansøgerlandes optagelse i fællesmarkedet.

Jeg tror nu ikke, at man skal lægge for meget i dette eller regne med nogen hurtig ændring i den franske politik. Men vi har jo lov til at håbe, at forudsætningerne for den franske holdning efterhånden vil blive ændret på en sådan måde, at der sker en optøning af de noget hårde fronter i den europæiske politik, sådan som vi har kendt den igennem de sidste par år.

Motiverende for denne forventning er imidlertid ikke blot udfaldet af valget i Frankrig, men også den ændring i Frankrigs stilling, som realøkonomisk er indtruffet igennem det sidste års tid, og som har betydet, at Frankrig har måttet revidere sin politik på forskellige områder og først og fremmest har måttet revidere sin atompolitik, således at man har måttet opgive, i hvert tilfælde for et år, den videre udbyg-